מתני' נפל הבית עליו ועל אביו. על לחונו ועל יעקב אביו ואין ידוע מי מת קודם: עליו ועל מורישיו. על לחונו ועל מורישיו כגון אחי לחונו לו אחי יעקב אביו אמין לחם קרוב יותר מלחונו ולחונו לחוי לירשו: **וסיפה עליו.** על לחונו כתובת אשה לו בעל חוב ואין לו ממה לפרעו: **ורבי יוסי אומרים הבן מת לחשון.** בנפל הבית עליו ועל אביו ועל אביו יעקב כגון בני יעקב שמעון ולוי אחי לחונו לו אפילו חנוך ופלוא בני לחונו שגם הם ורבי יעקב אומרים הבן מת לחשון דהייטו לחונו מת לחשון ומכח אבוה לחב קאתיא כדאמרינן בגמרא ולא זכה לחונו בהני נכסי כלל ומכח לו כל נכסי יעקב ולענין נפל הבית עליו ועל מורישיו אייר לאיתוי יורשי מורישיו אומרים הבן מת לחשון: **כ"ש אומרים יאמרו** כדמפרש טעמא ביבמות בהתולן לחשע"ב דיורשי האב ולאי יורשין בהאי ממון ובעל חוב ספק וקאתי ספק ומוליא מידי ודאי קסברי בית שמאי שטר העומד לגבות כגבוי דמי ותרוייהו ודאי חזיבי: **וכ"ש שכרי נכסים בחזקתן.** בחזקת יורשי האב שהרי הם יורשים ודאי לו מיעבדי לו מלחונו ומומחזקין דמו שהרי יעקב מוחזק בנכסיו היה ולאו בחיים מכחו ובעל חוב ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי: **גמ'** תנן פשיט. לקמן בגמ' פשוט: **סמלוה אם תפירו בשטר.** אפילו לא נכתב בו אחריות נוכה מנכסים משועבדים, אם אין לוה נכסים בני חורין גובה מלוה מן הלקוחות דאמר בשטים לאחזין (ב"מ דף יד.) לדבון אחריות שלא נכתב בשטר טעות סופר הוא וכמי שנכתב בו דמי דלא שדי אינשי זוזי בכדי ולכך נתחייב המלוה איכתוב בשטר אחריות אלא שנכתב הסופר וטעה וסתם שטר קלא אית ליה ולקוחות הוא דאפסידו אנפשייהו שלקחו קרקע מן הלוה ולא אימו לו בני חורין כדי לגבות מהן מלוה אם תוכו: **כיצד שמואל.** הכותב לחבירו "משכבד אני לך בחובך כל נכסים שלקחה" מה הייטו שיתקיים בשטרות דקאתי ודעתיד אלא למיקני: **מסו.** מי טריף מלקוחות נכסים שקנה הלוה אחר כתיבת השטר ומכרן לאלו: **אלינא דר"מ.** גבי האומר לאשה הרי את מקודשת (א)* לכשיעות אישך לכשתעות לאחר לאחר שתגיירי כו' לא תיבעי לך דודאי קנה לפיון דפירות דקל דעדיין לא בא לעולם, קנה, כ"ש דמשתעבדי ליה קרקעות לאחר לעולמא אלא שעדיין לא קנאן לוה בשעה שעבד: **אלא כי תיבעי לך אלינא דרבנן.** מאי מי שאני שעבוד מקנין וטעמא דכדפריטים מ"ל אלמוהו רבנן לשעבוד יותר מקנין דלא תגעול דלא בפני טין אלא: **ס"ר יוסף ס"ל.** דתנן בפ' שני גזירות בכתובות (דף קי.) המוליא שטר חוב על חבירו והלה הוליא שטר שכתוב בו שמכר לו את השדה מלוה לוה אחר שנכתב השטר חוב שהוא מוליא עליו תלמוד לומר יכול הלוה לטעון "אלו חייב לי היה לך לפרוע את שלך ממני ולא היה לך למכור לי קרקע בשביל לרוקן מעות": **ותכמים אומרים זה.** המלוה היה פיקח שמכר לו לוה את הקרקע שהוא יכול עתה למשכנו בעד חובו ולא יכול לדחותו ולומר אין לי לפרוע כלום,(ג) והנה זה הקרקע דאיקני הוה שלאחר שנכתב השטר חוב קנאו מן מרוכה והנה זה המלוה מחזר ונובה בחובו אלמנת דאיקני וקני משתעבד למלוה: **אמר ליה רבא מיניס.** בחמיה מקרקע שקנה הלוה עצמו ואינה משועבדת לשום אדם היאך אתה מביא ראיה, פשיטא שיגבה המלוה ואפילו מגלגמת דעל כתפיה דהא לא קמכנינא לן אלא היכא דכתב "דאיקני" וקנה ואחרי כן שעבדו לאחר או שהגיעו לאחר מיבעיא לן אי אלים תגאיה שכתב לו "דאיקני" למרוח מלקוחות לו מוריקין שלאחר כתיבת שטרו שקדם להן לו לא: **נמי דאב מיים בריאה.** וירק הכן כדקאמר בעל חוב דאיקני הוא שקנאו הכן אחר כתיבת השטר והוריקו ליורשיו ואחילו הכי גובה אותו בעל חוב אלמא דאיקני וקנה והורש משתעבד **כו'.** ולא משום שמתבר לו "דאיקני" הוא **ונבי** לקח ומכר לא משתעבד אלא **נבי** יורשים משום מלוה ואפילו לא כתב לו "דאיקני" משתעבד יורש למלוה משום מלוה על היתומים: **א"כ מלוה על פה סוף.** ואמאי קריש ממקרקעי דיתמי: **ופא רב ושמואל דאמרי תרוייהו** הכ"מ מלוה בשטר ושמואל גופיה הוא דקמבטיא לקמן בגמ פשוט "מלוה על פה אינו גובה מן היורשין" וכי אמרינן "מה" מלוה בשטר ושמואל גופיה הוא דקמבטיא לה הא בגיא ואם כן קשיא דאיקני מדאיקני: ומיהו לקמן פסקינן הלכתא מלוה על פה גובה מן היורשין אלא אינו גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחות

נפל הבית עליו ועל אביו ט' בית שמאי אומרים יחיטו וכ"ה אומרים נכסים בחזקתן. דסבירא להו לבית הלל כיון דמתוסר גוביינא אפילו מת האב תחלה הוו בחזקת היורשין ובית שמאי לטעמייהו דאין להו כל העומד לגבות כגבוי דמי ולכך אי כתיבו הוא מוחזק בכך: **אמר** רב יוסף מ"ש זה היה פיקח כו'. לא הוה מלי לאבויה דאיקני מרב מכר נתמן דאמר (לעיל קכה.) יחומים שנבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב גובה אותה מהם מדרבי נתן ושוד אפילו היה יכול לבויה דאיקני מתני' עדיפא ליה: **ד) דאיקני** קנה ומכר מהו. אלינא דר"מ דקאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם לא קנאבטיל כ"ש דאיקני דאיקני וקנה כ"ש דאיקני דאיקני דאיקני